

щѣтъ бѫдѫть 8 пѫти повече единици, отъ колко-то въ неговѣ-тѣ $\frac{1}{8}$ чѧсть; т. е. за да познаемъ, колко единици има въ него, трѣбва 6 да умножимъ на 8; и щемъ получимъ 48. И така неизвѣстно-то число е = 48. Неизвѣстно-то число, како по-горѣ видѣхмы, обыкновенно ся бѣлѣжя съ буквѣ x и всичко-то дѣйствіе ся располага така:

$$\begin{aligned} \frac{5}{8} x &= 30 \\ \frac{1}{8} x &= \frac{30}{5} = 6 \\ \frac{8}{8} x &= 6 \times 8 = 48. \end{aligned}$$

Да рѣшимъ още единъ такъвѣ задавкѣ. Да ся найде число, на кое-то $\frac{3}{4}$ правять $\frac{7}{15}$ чѧсти отъ единицѣ-тѣ. Тукъ трѣбва да правимъ така, како и напрѣдъ, т. е. да найдемъ прѣвѣ $\frac{1}{4}$ отъ искано-то число; понеже $\frac{3}{4}$ отъ него съ $= \frac{7}{15}$ отъ единицѣ, то спорядъ това $\frac{1}{4}$ ще бѫде о 3 пѫти по-малко т. е. $\frac{7}{15}$ отъ единицѣ-тѣ ніе трѣбва да умалимъ о 3 пѫти; а знаемъ, че за да ся умали дробь, трѣбва или числителя ѹ да раздѣлимъ, или знаменателя ѹ да умножимъ; а зачто-то числитель-тѣ 7 не ся дѣли безъ остатъкъ на 3, то умножявамы знаменателя на 3, та получувамы $\frac{7}{45}$; спорядъ това $\frac{1}{4}$ отъ неизвѣстно-то число е $= \frac{7}{45}$ отъ единицѣ-тѣ; а зачто-то всичко-то число съдръжи у себе 4 четврѣты чѧсти, то за да го найдемъ, трѣбва $\frac{7}{45}$ да увеличимъ о 4 пѫти, т. е. да умножимъ числителя на 4; щемъ получимъ $\frac{28}{45}$; и така неизвѣстно-то число е $= \frac{28}{45}$ чѧсти отъ единицѣ.

горнїй примѣръ

$$\begin{aligned} \frac{3}{4} x &= \frac{7}{15} \\ \frac{1}{4} x &= \frac{7}{45} \\ x &= \frac{28}{45} \end{aligned}$$

другъ примѣръ

$$\begin{aligned} \text{ако } \frac{3}{11} x &= 27, \text{ то} \\ \frac{1}{11} x &= 9 \\ x &= 99 \end{aligned}$$

третїй примѣръ

$$\begin{aligned} \frac{5}{34} x &= \frac{15}{17} \text{ то} \\ \frac{1}{34} x &= \frac{3}{17} \\ x &= \frac{102}{17} = 6. \end{aligned}$$